

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018

Opioidit yleisin ongelmapäihde

PÄÄLÖYDÖKSET

- Opioidit olivat tyypillisimmin ongelmia aiheuttanut huume päihdehuollon huumeasiakkaiden keskuudessa.
- Ensisijaisista ongelmapäihdeistä opioidien ja alkoholin suhteellinen osuus on vähentynyt viimeisen viiden vuoden aikana; kannabiksen, stimulanttien sekä uni- ja rauhoittavien lääkkeiden osuus kasvanut.
- Yli puolet ilmoitti sekakäytöstä, missä kahta tai useampaa huumetta käytetään yhtäaikaaisesti.
- Positiivisen hepatiitti C -testituloksen ilmoitti 62 prosenttia joskus testatuista.

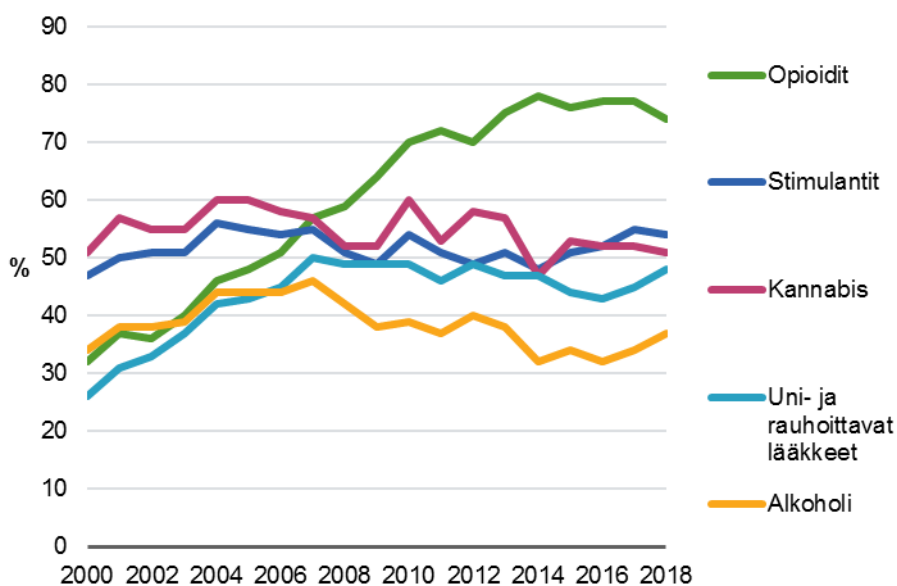
Vuonna 2018 päihdehuollon asiakkaiden huumeidenkäyttö pysyi ennallaan. Opioidit olivat yleisin mainittu ongelmia aiheuttanut huume (74 %) (Kuvio 1) ja ensisijaiseksi ongelmahuumeeksi ne nimesi 39 prosenttia asiakkaista. Opioidien jälkeen yleisimmin ongelmia aiheuttaneet huumeet olivat stimulantit (54 %), kannabis (51 %), sekä uni- ja rauhoittavat lääkkeet (48 %). Huumeasiakkaista 37 prosenttia kertoi myös alkoholin ongelmakäytöstä.

Asiakkaista 81 prosenttia raportoi vähintään kahden päihteen ongelmakäytöstä. Huumeiden sekakäytöstä raportoi 54 prosenttia asiakkaista ja 17 prosenttia asiakkaista kertoi, että ongelmallisimman päihteen nimeäminen on vaikeaa.

Suurin osa asiakkaista oli joskus käynyt HIV-testissä (77 %) tai hepatiitti C (HCV) -testissä (81 %). Testatuista positiivisen testituloksen ilmoitti HIV:n osalta 0,3 prosenttia ja HCV:n osalta 62 prosenttia. Positiivisen hepatiitti C -tuloksen osuus nousi jyrkästi, mikäli huumeita oli käytetty pistämällä pidempiä aikoja. Alle kolme vuotta pistämällä huumeita käyttäneistä 21 prosenttia kertoi positiivisesta hepatiitti C-testituloksesta ja vähintään kahdeksan vuotta pistämällä käyttäneistä 71 prosenttia.

Tilastoraportti pohjautuu huumehoitoa antavien yksiköiden vapaaehtoiseen raportointiin, missä asiakkaiden tiedot kerätään anonymisti. Vuonna 2018 raportointiin osallistui 73 huumehoidon yksikköä ja tietoja toimitettiin 1982 asiakkaasta. Aineisto ei kata kaikkea Suomessa annettavaa huumehoitoa.

Kuvio 1. Huumeiden vuoksi päihdehoitoon hakeutuneiden asiakkaiden ongelmia aiheuttaneet päihteet vuosina 2000–2018, % asiakkaista¹

Antti Impinen

etunimi.sukunimi@thl.fi

Sanna Rönkä

etunimi.sukunimi@thl.fi

¹ Ennen vuotta 2014 ongelmia aiheuttaneet päihteet viittasivat hoitoon hakeutumiseen johtaneisiin päihteisiin. Vuodesta 2014 lähtien kysymys kattaa edellisen kuukauden aikana ongelmia aiheuttaneet päihteet tai päihteet, jotka ovat vaikuttaneet hoitoon tuloon, vaikka asiakkaalla ei tiedonkeruun hetkellä olisi kyseisten päihteiden käyttöä. Tiedonkeruussa voi ilmoittaa enintään viisi päihdettä.

Tämän vuoden tilastossa huomioitavaa

Huumehoidon tiedonkeruu perustuu huumehoitoa antavien yksiköiden vapaaehtoiseen osallistumiseen. Asiakkaat osallistuvat tiedonkeruuseen anonyymisti.

Tiedonkeruuseen osallistuvien yksiköiden ja asiakkaiden määrä on laskenut huomattavasti 2000-luvun alusta, mutta pysynyt suunnilleen samalla tasolla 2010-luvulla.

Vuoden 2018 tiedonkeruuseen osallistui 73 yksikköä ja 1982 asiakasta.

Koska lukumäärät voivat vaihdella tiedonkeruuseen osallistuvien yksiköiden mukaan, tässä raportissa käsitellään pääasiassa suhteellisia osuuksia.

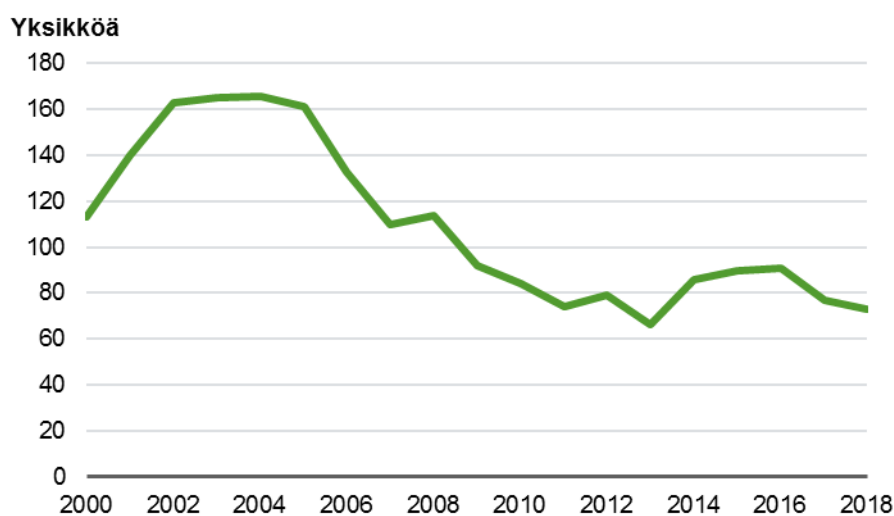
Aineisto ei edusta kaikkea Suomessa annettua huumehoitoa.

Huumehoidon tiedonkeruu

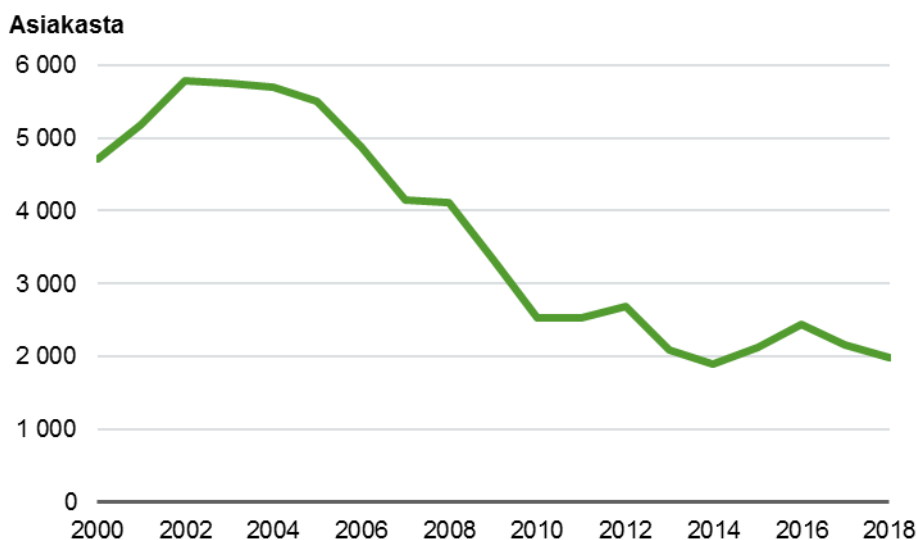
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää vuosittain tietoja huumeiden ja lääkkeiden väärinkäytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista erillisellä Pompidou-tiedonkeruulla². Tiedonkeruuseen osallistuminen on päihdehoitoyksiköille vapaaehtoista ja palautettujen asiakaslomakkeiden määrä on vähentynyt selvästi 2000-luvun alkuvuosista (kuviot 2, 3).

Tiedonkeruun kattavuutta on vaikea arvioida (ks. laatuseloste). Aineistossa kuitenkin painottuu opioidiriippuvuuden lääkkeellisessä korvaushoidossa olevien asiakkaiden osuus. Vuonna 2018 aineiston asiakkaista 42 prosenttia oli korvaushoitoasiakkaita.

Kuvio 2. Huumehoidon tiedonkeruuseen osallistuvien yksiköiden lukumäärä 2000–2018

Kuvio 3. Huumehoidon tiedonkeruuseen osallistuvien asiakkaiden lukumäärä 2000–2018

² <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/ohjeet-tietojen-toimittamiseen/huumehoidon-pompidou-tiedonkeruu>

Huumehoidon asiakkaiden sosiodemografinen tausta ja elämäntilanne

Vuonna 2018 huumehoidon Pompidou-tiedonkeruuseen osallistuneiden yksiköiden huumehoidon asiakkaista naisia oli 29 prosenttia. Vanhemmissa ikäluokissa naisten osuus oli pienempi. (Liitetaulukko 1a.)

Huumehoidon asiakkaiden keski-ikä oli 33,7 vuotta ja ikämediaani 33 vuotta. Miehet olivat keskimäärin noin kolme vuotta vanhempia kuin naiset. (Liitetaulukko 1a.) Uudeltamaalta olevat asiakkaat olivat vanhempia kuin muualla Suomessa asuvat (liitetaulukko 4). Vanhimpia olivat opioidiriippuvuuteen lääkkeellistä korvaushoitoa saavat asiakkaat (mediaani-ikä 36 vuotta, kun taas vain alkoholia tai kannabista käyttävien mediaani-ikä oli 25 vuotta (liitetaulukko 1c).

Asiakkaista joka yhdeksäs oli asunnoton (liitetaulukko 1a). Asiakkaista 63 prosenttia asui yksin ja 20 prosenttia puolison kanssa (liitetaulukko 5). 38 prosentilla oli vähintään yksi lapsi ja 17 prosentilla alle kouluikäinen lapsi. Naisilla oli lapsia useammin kuin miehillä. (Liitetaulukko 5.) Lastensuojelun tukitoimien piirissä oli 25 prosenttia asiakkaista, naiset useammin kuin miehet.

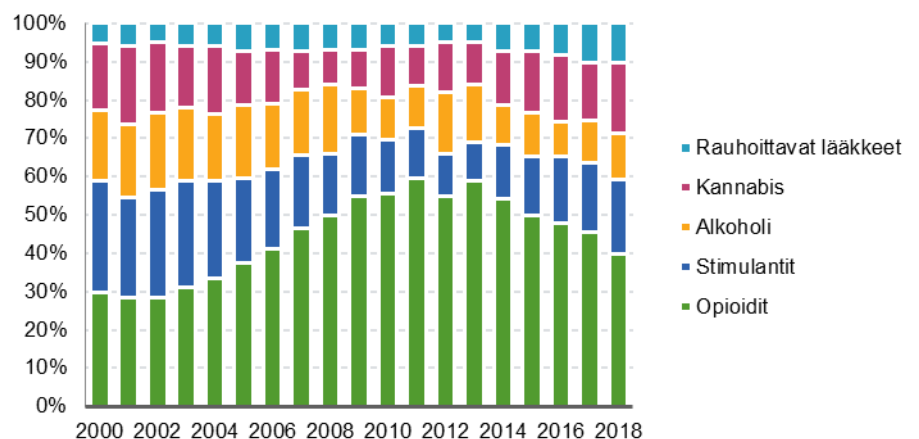
Asiakkaista 18 prosenttia oli säännöllisessä tai satunnaisessa työssä ja heistä 7 prosenttia jonkinlaisen kuntouttavan työtoiminnan piirissä. Opiskelijoita oli koko asiakaskunnasta 6 prosenttia. (Liitetaulukko 1a.) Työttömiä työnhakijoita oli 50 prosenttia. Eläkkeellä oli 11 prosenttia ja muuten työvoiman ulkopuolella 11 prosenttia. Tässä tilastossa ”muuten työvoiman ulkopuolella” -ryhmä sisältää asiakkaat, jotka eivät ole työkykyisiä tai eivät hae töitä. (Liitetaulukko 1a.)

Korkeintaan peruskoulun suorittaneita oli 57 prosenttia asiakkaista ja keskiasteen koulutuksen suorittaneita 35 prosenttia. (Liitetaulukko 1a.)

Käytetyt päihteet

Opioidit olivat ensisijainen ongelmapäihde 39 prosentille tiedonkeruun asiakkaista (kuvio 4). Opioidien vuoksi hoitoon hakeutuneiden asiakkaiden osuus nousi erityisen merkittävästi 2000-luvun loppupuolella. Vuoden 2013 jälkeen opioidien osuus ensisijaisena päihteenä on hiukan pienentynyt. Tähän saattaa vaikuttaa muutokset tiedonkeruussa, jolla pyrittiin tuomaan paremmin esille asiakkaiden tiedonkeruuta edeltävän kuukauden aikaista päihteiden ongelmakäyttöä. Kaiken kaikkiaan 51 prosentilla huumehoidon asiakkaista oli opioidien päihdekäyttöä tai opioidiriippuvuus (kuviot 1, 5).

Kuvio 4. Päihdehuollon huumehoidon asiakkaiden ensisijainen ongelmia aiheuttava päihde vuosina 2000–2018 (%)

Opioidikorvaushoidossa (n=836) oli 42 prosenttia aineiston asiakkaista (kuvio 5). Opioidikorvaushoidon tavoitteena on joko kuntouttaminen ja päihteettömyys tai haittojen vähentäminen ja potilaan elämän laadun parantaminen.

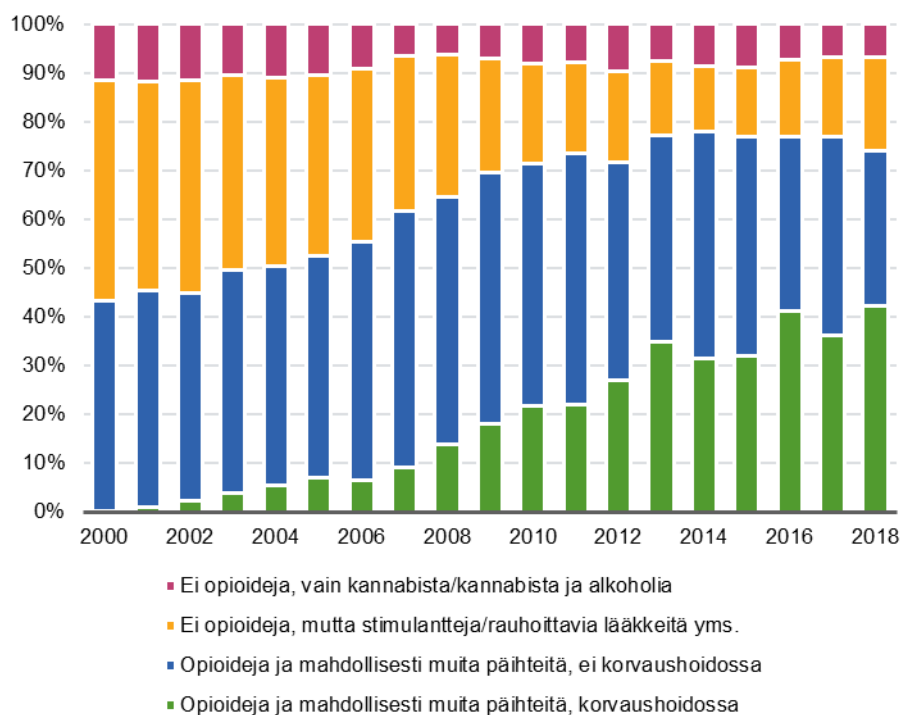
Ongelmia aiheuttaneet päihteet

2014 käyttöön otetussa tiedonkeruulomakkeessa kysytään päihteitä, joiden käyttö ollut ongelmallista edellisen kuukauden aikana tai muita pitkäaikaisia ongelmapäihteitä, jotka edelleen huomioidaan hoidossa.

Opioidiriippuvaisten vieroitus- tai korvaushoidossa oleville ei aina ole merkitty opioideja erikseen ongelmapäihteenä, mikäli ainetta ei enää väärinkäytetä. Nämä asiakkaat on laskettu mukaan opioidiriippuvaisiksi.

Kuluvan kuukauden aikana opioidien ongelmakäyttöä oli 39 prosentilla korvaushoitoasiakkaista. Tähän ei lasketa korvaushoidossa käytettävää lääkitystä. Myös kannabiksen, stimulanttien ja rauhoittavien lääkkeiden käyttö oli yleistä. Edellisen kuukauden aikaista pistokäyttöä oli 42 prosentilla ja vähintään kahden aineen sekakäyttöä 55 prosentilla korvaushoitoasiakkaista (Liitetaulukko 2c).

Kuvio 5. Päihdehuollon huumehoidon asiakkaat opioidien käytön mukaan 2000–2018, mahdollista mainita korkeintaan viisi ongelmapäihdettä

Buprenorfiini on selvästi eniten väärinkäytetty yksittäinen opioidi. Se oli mainittu ensisijaisena ongelmapäihteenä 32 prosentilla huumehoidon asiakkaista (Liitetaulukko 2a). Buprenorfiinin (esim. ”Subutex”) oli maininnut viiden ensisijaisen ongelmapäihteen joukossa 38 prosenttia asiakkaista ja buprenorfiinin ja naloksonin yhdistelmän (”Suboxone”) väärinkäytön 3,5 prosenttia. Muita ongelmapäihteinä mainittuja opioideja olivat mm. heroini (n=53), oksikodoni (n=49), tramadoli (n=28) ja metadoni (n=16).

Stimulantit oli ensisijainen ongelmapäihde 19 prosentille ja viiden ongelmapäihteen joukossa mainittu 54 prosentilla aineiston asiakkaista. Stimulanttien käyttö oli pääasiassa amfetamiinien käyttöä (n=972). Kokaiinin mainitsi ongelmapäihteenään vain 1,5 prosenttia (n=29) koko aineistosta. Yleisimmin mainittuja muita stimulantteja olivat ekstaasi (n=57), metamfetamiini (n=37) ja MDPV (n=20). Stimulanttien päivittäinen ongelmakäyttö oli vähäistä.

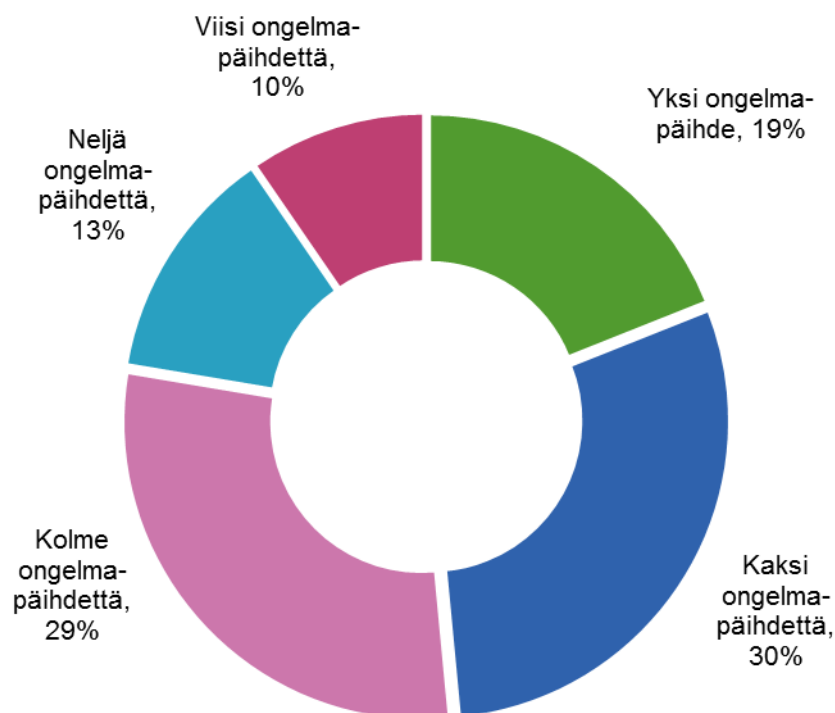
Uni- ja rauhoittavien lääkkeiden käyttö on pääosin bentsodiatsepiinien väärinkäyttöä (n=681). Pregabaliinin (n=73) päihdekäyttö näkyy myös aineistossa. Rauhoittavia lääkkeitä käytettiin selvästi harvemmin ensisijaisena ongelmapäihteenä.

Pelkkä kannabis tai kannabis ja alkoholi yhdessä oli ainoa päihde seitsemällä prosentilla koko aineistosta (liitetaulukko 2c). Alle 20-vuotiailla kannabis oli selvästi yleisin ongelmapäihde (53 % ensisijainen; 78 % 1.-5. ongelmapäihde) (liitetaulukko 2b). Tiedot alkoholin ongelmakäytöstä ilmoitetaan huumehoidon tiedonkeruussa vain, mikäli asiakkaalla on myös huumeiden tai lääkkeiden väärinkäyttöä.

Ensisijainen ongelmapäihde, oheispäihdeet ja sekakäyttö

Huumehoidon tiedonkeruussa mukana olleista asiakkaista 81 prosentilla oli vuonna 2018 mainittu vähintään kaksi ongelmapäihdettä (kuvio 6). Viiden ongelmallisimman päihteen joukossa oli opioidit 51 prosentilla asiakkaista, stimulantit 54 prosentilla, kannabis 51 prosentilla, rauhoittavat lääkkeet 48 prosentilla ja alkoholi 37 prosentilla aineiston asiakkaista (liitetaulukko 2a, kuvio 1).

Kuvio 6. Huumehoidon asiakkaiden mainittujen ongelmapäihdeiden lukumäärä, 2018, %

Kaikista asiakkaista 54 prosentilla päihteen käyttö oli sekakäyttöä eli päihteen samanaikaista tai peräkkäistä käyttöä, jolla tavoitellaan eri päihteen yhteisvaikutusta (liitetaulukko 2a). Heistä 17 prosentilla sekakäyttö oli sellaista, että ongelmallisimman päihteen nimeäminen oli vaikeaa.

Eri päihteitä käytetään varsin erilaisin yhdistelmin. Aineiston yleisimmät päihdeyhdistelmät olivat alkoholi ja kannabis (56 %), alkoholi ja stimulantit (50 %), opioidit ja stimulantit (50 %), sekä opioidit ja rauhoittavat lääkkeet (46 %). (Taulukko 1.)

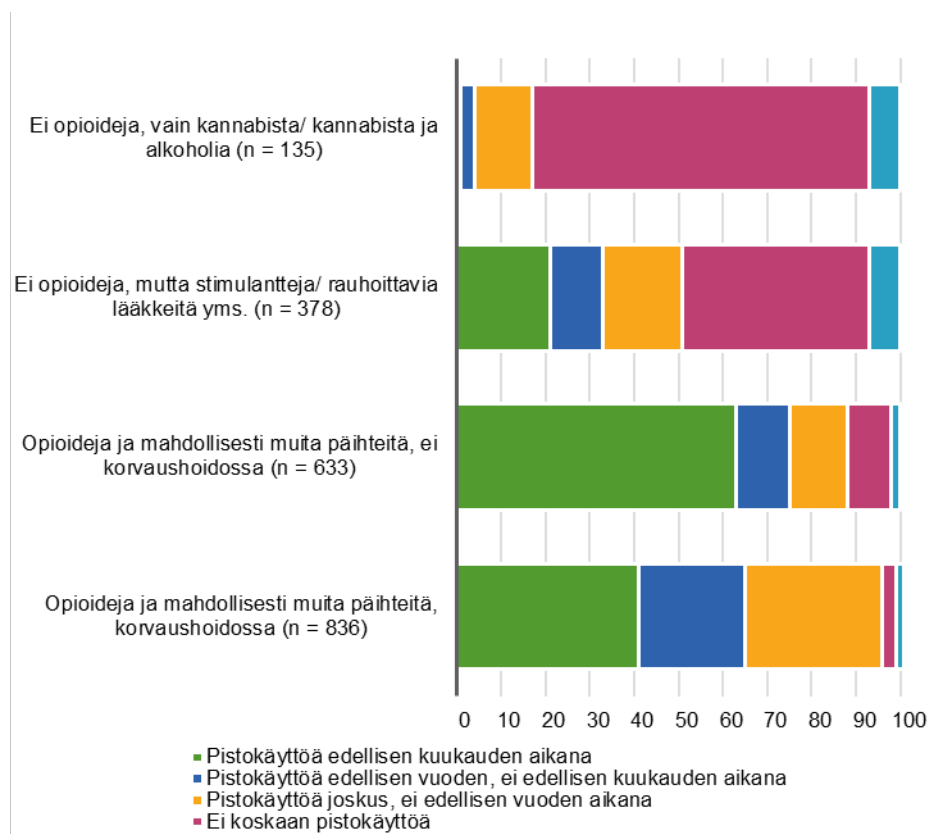
Opioidit ensisijaiseksi päihdeksi ilmoittaneet mainitsivat muina päihteinä usein stimulantit, rauhoittavat lääkkeet ja kannabiksen. Stimulantit ensisijaisena päihteenä maininneet käyttivät usein myös kannabista ja rauhoittavia lääkkeitä. Rauhoittavat lääkkeet ensimmäisenä päihteenä maininneet käyttivät muina päihteinä eniten kannabista. Kannabista ensisijaisena päihteenä käyttäneet mainitsivat muita vähemmän useita päihteitä. Niillä, joilla alkoholi oli ensisijainen päihde, oli hyvin usein kannabiksen, mutta myös stimulanttien ja rauhoittavien lääkkeiden käyttöä. (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Ensijaisen ongelmapäihteen ohella käytetyt muut ongelmapäihteet päihderyhmittäin, % asiakkaista (n=1982)

	Ensijainen päihde		Ensijaisen päihteen ohella käytetyt muut päihteet (% asiakkaista) ³				
	n	%	Opioidit	Stimulantit	Kannabis	Rauhoittavat lääkkeet	Alkoholi
Opioidit	782	39	.	50	34	46	22
Stimulantit	380	19	28	.	47	39	31
Kannabis	353	18	11	28	.	31	36
Rauhoittavat lääkkeet	207	10	14	35	40	.	32
Alkoholi	235	12	23	50	56	52	.

Huumeiden käyttö pistämällä

Suurin osa (79 %) aineiston asiakkaista oli käyttänyt joskus elämänsä aikana jotakin päihdettä pistämällä. Edellisen kuukauden aikana pistokäyttöä oli 46 prosentilla ja edellisen vuoden, mutta ei edellisen kuukauden aikana 16 prosentilla. (Liitetaulukko 2a.) Korvaushoidossa olevista asiakkaista 41 prosenttia ilmoitti edellisen kuukauden aikaista pistokäyttöä (liitetaulukko 2c).

Kuvio 7. Huumeiden pistokäyttö opioidien käytön mukaan 2018 (%)

Joskus elämänsä aikana huumeita pistämällä käyttäneistä 67 prosenttia oli joskus käyttänyt ruiskuja ja neuloja yhteisesti ja edellisen kuukauden aikana tapahtunutta pistosvälineiden yhteiskäyttöä oli ollut 12 prosentilla.

³ Asiakas voi ilmoittaa korkeintaan viisi ongelmapäihdettä. Oheiskäyttöä laskettaessa huomioidaan 2.-5. ilmoitetut päihteet.

Tartuntataudit

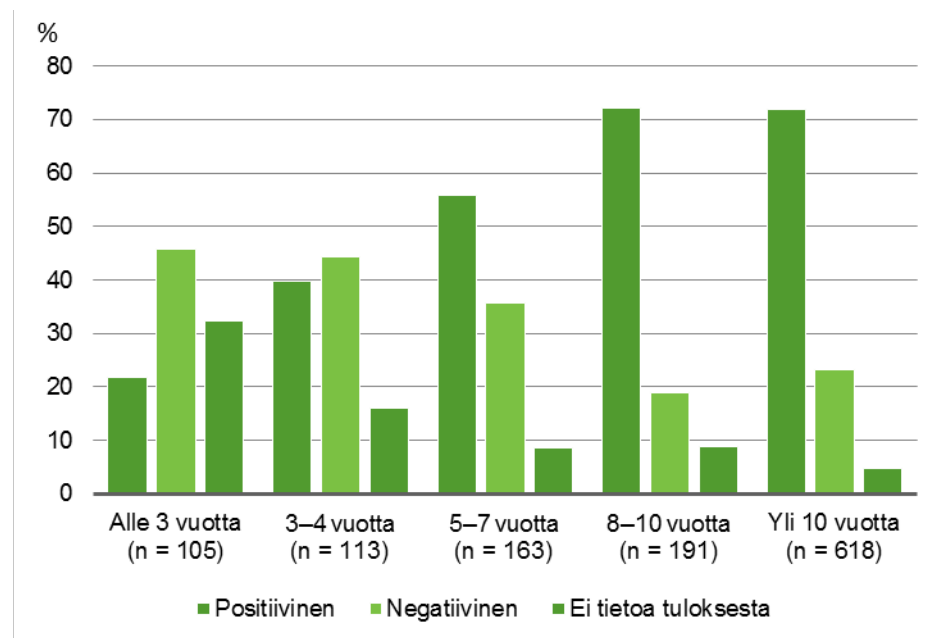
Aineiston asiakkaista 77 prosenttia oli käynyt HIV-testissä ja 81 prosenttia hepatiitti C -testissä (liitetaulukko 2a).

HIV-positiivisia joskus testatuista (n=1533) oli viisi henkilöä (0,3 %). Hepatiitti C -testissä käyneistä (n=1602) positiivisen testituloksen oli saanut 997 henkilöä (62 %).

Hepatiitti C -tartuntojen osuus lisääntyi huumeiden pistokäytön keston myötä. Niistä, joilla pistokäyttö oli kestänyt yli viisi vuotta, 70 prosentilla hepatiitti C -testitulos oli positiivinen. (Kuvio 8.)

Pistokäytön kesto lasketaan nykyisen iän ja pistokäytön aloittamisiän välisenä erotuksena. Myös hepatiitti C -testeissä käyneiden osuus kasvoi huumeiden pistokäytön keston mukaan.

Kuvio 8. Hepatiitti C -testaus ja testitulokset huumeiden pistämällä tapahtuvan käytön keston mukaan 2018 (%)

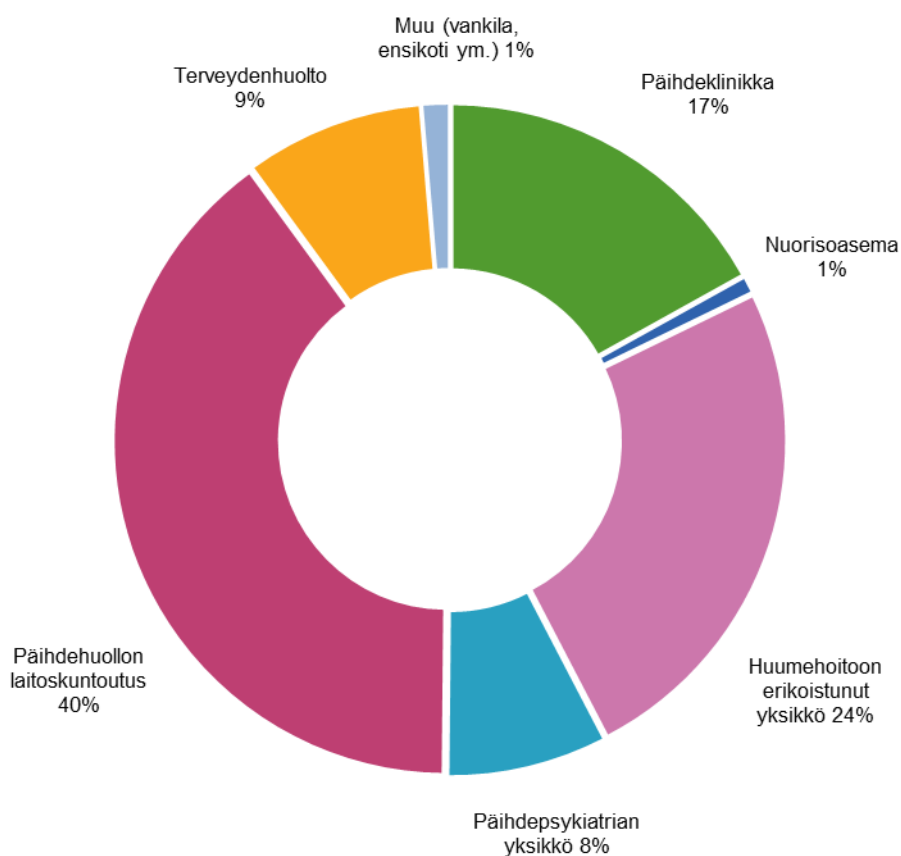
Huumehoito

Huumehoidolla tarkoitetaan tässä ammattimaista, suunnitelmallista hoitoa ja kuntoutusta, jossa tähdätään huumeiden käytön tai lääkkeiden väärinkäytön lopettamiseen, vähentämiseen tai käytöstä aiheutuvien haittojen vähentämiseen.

Huumeiden käyttäjille tarjotaan muunkinlaisia palveluja (esim. pistovälineiden vaihto) ja hoitoa (esim. myrkytyksen hoito), joita ei ole sisällytetty tähän tiedonkeruuseen.

Huumeongelmaan annettu hoito

Päihdehuollon huumehoidon tiedonkeruuseen voivat osallistua kaikki huumehoitoa antavat sosiaali- tai terveydenhuollon yksiköt. Tietoja lähettävät kuitenkin eniten yksiköt, joissa huumeongelmaiset asiakkaat ovat merkittävä osa asiakaskuntaa.

Kuvio 9. Huumehoidon asiakkaat (N=1982) hoitoyksikön tyyppin mukaan⁴

Aineistosta valtaosa (74 %) kerätään päihdehoitoon erikoistuneissa palveluissa kuten päihdepsykiatrian yksiköistä, huumeisiin erikoistuneilta klinikoilta ja päihdehuollon laitostuntoutuksesta. Kaikesta päihdehoidosta valtaosa tapahtuu kuitenkin avomuotoista hoitoa päihde- ja riippuvuusongelmallisille antavissa päihdekliniikoissa.

Nykyiselle hoitojaksolle asiakas oli yleisimmin ohjautunut muiden päihdehuollon palvelujen (41 %) kautta. Oma-aloitteisesti huumehoitoon oli hakeutunut 18 ja perusterveydenhuollon kautta 9 prosenttia asiakkaista. (Liitetaulukko 3a.) Kaikkein nuorimpien asiakkaiden hoitoon ohjautuminen erosi muista ikäryhmistä. Alle 20-vuotiaista asiakkaista 28 prosenttia ohjautui hoitoon lastensuojelun kautta ja 18 prosenttia itse tai läheisten tuella. (Liitetaulukko 3b.) Alaikäisistä eli alle 18-vuotiaista 58 prosenttia ohjautui hoitojaksolle lastensuojelun lähettämänä.

Päihdehoitoon hakeutuneista huumehoidon asiakkaista 66 prosentilla hoitojakso oli alkanut vuoden 2018 aikana. Nykyisellä hoitojaksolla toteutettiin katkaisu- tai vieroitushoitoa 39 prosentilla asiakkaista (liitetaulukko 3a).

Korvaushoidossa oli 42 prosenttia asiakkaista. Kaikista huumeasiakkaista 50 prosenttia oli joskus ollut korvaushoidossa. (Liitetaulukko 3a.) Korvaushoitoasiakkaista kuntouttavaa korvaushoitoa sai 42 prosenttia ja haittojen vähentämiseen tähtävää korvaushoitoa sai 41 prosenttia. Korvaushoitolääkkeenä metadoni (45 %) oli yleisempi kuin buprenorfiini-naloksoni (42 %). (Liitetaulukko 6.)

⁴ Hoitoyksikkötyypiluokittelu on suuntaa-antava ja luokat voivat olla osittain päällekkäisiä. Esimerkiksi huumehoitoon erikoistunut yksikkö voi antaa sekä avo- että laitoshoidoa.

Käsitteet ja määritelmät

Apteekkisopimus: Opioidiriippuvaisen korvaushoito, jonka tavoitteena on kuntouttaminen ja päihteettömyys. Korvaushoitolääkkeen jako suoritetaan apteekista.

Haittoja vähentävä korvaushoito: Haittoja vähentävässä korvaushoidossa pyritään potilaan elämänlaadun parantamiseen ja haittojen vähentämiseen.

Hoitoyksikön tyyppi: Tiedonkeruuseen ilmoittautuessa yksikkö ilmoittaa hoitoyksikön tyyppin seuraavista vaihtoehdoista: A-klinikka tms., nuorisoasema, päihdepsykiatria, huumehoitoon erikoistunut yksikkö, katkaisuhoidoyksikkö, yhdistetty katkaisu- ja kuntoutuslaitos, päihdehuollon kuntoutuslaitos, vankilan terveydenhuoltoyksikkö, vankilan päihdehoitoyksikkö, sairaalan vuodeosasto, terveysasema, yhdistetty mielenterveys- ja päihdeyksikkö, psykiatria (muu kuin päihdepsykiatria), erityisäitiyspoliklinikka, päihdehuollon lastensuojelu, ensikoti, sosiaalitoimisto, terveysneuvontapiste, päiväkeskus, vertaistoiminta, päihdehuollon asumisyksikkö, ensisuoja, selviämisasema, muu. Aineistoa ei ole raportissa tarkasteltu hoitoyksikön tyyppi -luokituksen mukaan.

Huumausaine: Aineet, jotka on määritelty asetuksessa huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).

Huume: Yleiskäsite, joka sisältää huumausaineet, pääasiallisesti keskushermostoon vaikuttavat (pkv) lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymystarkoituksessa, sekä muuntohuumeet.

Huumehoito: Ammattimaista, suunnitelmallista hoitoa ja kuntoutusta, jossa tähdätään huumeiden käytön tai lääkkeiden väärinkäytön lopettamiseen, vähentämiseen tai käytöstä aiheutuvien haittojen vähentämiseen. Huumeiden käyttäjille tarjotaan muunkinlaisia palveluja ja hoitoa. Yksittäiset kontaktit sosiaali- tai terveydenhuoltoon (esim. neuvonta tai ensiapu) eivät ole tässä tarkoitettua huumehoitoa. Myöskään toistuvat kontaktit yleisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin (esim. toimeentuloasioiden hoitaminen tai pistokäytön aiheuttaman infektion hoito) eivät ole tässä tarkoitettua huumehoitoa, mikäli käynnit eivät keskity varsinaisen huumeongelman käsittelyyn. Kontakteissa matalan kynnyksen palveluihin (esim. terveysneuvontapisteisiin) huumeongelmat ovat usein keskiössä, mutta palvelun tavoitteena on auttaa asiakasta arjessa, eikä antaa suunnitelmallista hoitoa riippuvuuteen.

Huumehoitoon erikoistunut yksikkö: Päihdehuollon erityispalveluiden tai terveydenhuollon yksiköt, jotka ovat erikoistuneet huumeiden käyttäjien avo- tai laitospuotoiseen hoitoon. Esim. opioidikorvaushoitoklinikat, huumevieroitussyksiköt ja erikoissairaanhoidon päihdepsykiatria.

Kannabis: Marihuana, hasis ja muu kannabis.

Kuntouttava korvaushoito: Opioidiriippuvaisen korvaushoito, jonka tavoitteena on kuntouttaminen ja päihteettömyys.

Nuorisoasema: Alaikäisten ja nuorten aikuisten avomuotoinen päihdehoitoyksikkö.

Opioidien ongelmakäyttäjät, jotka eivät korvaushoidossa: Ongelmapäihtheeksi (1–5.) merkitty joku opioidi, mutta ei täytä ”opioidikorvaushoitoasiakas”-poiminnan ehtoja.

Opioidikorvaushoito: Opioidiriippuvaisille annettava lääkkeellinen hoito, joka kestää usein vuosia. Korvaushoidosta on annettu sosiaali- ja terveysministeriön asetus 33/2008. Metadoni- ja buprenorfiinikorvaushoito lisää opioidiriippuvaisten hoidossa pysymistä ja vähentää laittomien opioidien käyttöä, rikollisuutta, kuolleisuutta ja HIV-riskikäyttäytymistä (Käypä hoito -suositus 2012). Opioidikorvaushoidon tavoitteena on joko kuntouttaminen ja päihteettömyys tai haittojen vähentäminen ja potilaan elämän laadun parantaminen.

Opioidikorvaushoitoasiakas: Aineistossa korvaushoitoasiakkaiksi on luokiteltu henkilöt, jotka ovat nyt tai aiemmin olleet korvaushoidossa [kysymys 30 - ”Kyllä (nyt tai aiemmin)”], ja joille lisäksi annetaan hoitajaksolla buprenorfiinia tai metadonia tai lääkeshoidosta vastaa toinen yksikkö [kysymys 29 - ”Kyllä” tai ”Ei, mutta asiakas korvaushoidossa josta vastaa toinen taho”]. Koska opioidikorvaushoidossa olevat ovat kaikki opioidiriippuvaisia, on heidät laskettu opioidien käyttäjiksi niissäkin tapauksissa, jossa ongelmapäihteenä (1–5.) ei ole merkitty opioideja.

Opioidit: Voimakkaita kipua poistavia aineita, jotka on jalostettu unikonkukasta (esim. heroiini) tai synteettisiä lääkekäyttöön kehitettyjä opioideja (esim. buprenorfiini). Viime vuosina lähes kaikki opioidien käyttö Suomessa on ollut synteettisten lääkeopioidien käyttöä. Näistä lääkeopioideista kahta, buprenorfiinia ja metadonia, käytetään sekä päihteenä että vieroitus- tai korvaushoitolääkkeenä.

Opioidiriippuvaisen vieroitushoito: Opioidiriippuvaisen päihdeettömyyteen tähtäävää hoitoa, jossa käytetään apuna buprenorfiinia tai metadonia sisältäviä lääkevalmisteita. Vieroitushoidosta on annettu sosiaali- ja terveysministeriön asetus 33/2008.

Päihde: Alkoholit, korvikkeet, liuottimet, pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat pkv-lääkkeet ja huumausaineet.

Päihdepalvelut: Päihdehuollon erityispalvelut sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yleispalvelut, joista haetaan apua päihdeiden käyttöön liittyvistä syistä.

Rauhoittavat lääkkeet: Psykoosi- ja neuroosilääkkeet sekä unilääkkeet. Erityisesti bentsodiatsepiinit, mutta myös barbituraatti ja neuroleptit. Aiemmissa tiedonkeruissa nimellä hypnootit ja sedatiivit.

Sekakäyttö: Päihdeiden samanaikainen tai peräkkäinen käyttö, jolla tavoitellaan eri päihdeiden yhteisvaikutusta. Käytetyt aineet voivat olla sattumanvaraisia tai tarkoin harkittuja.

Stimulantit: Piristeitä kuten amfetamiini, kokaiini, ekstaasi ja useimmat uudet muuntohuumeet.

Vieroitushoito: Hoidon tavoitteena on päihdekierteen katkaisu, vieroitusoireiden hoitaminen ja jatkohoidon suunnittelu. Avo- tai laitosuotoinen hoito.

Taulukoissa käytetyt symbolit

0 suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä

. tieto on epälooginen esitettäväksi

– ei yhtään havaintoa

<https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/paihteet-ja-riippuvuudet/huumeet/paihdehuollon-huumeasiakkaat>

Kirjallisuutta

Launonen E, Alho H, Kotovirta E, Wallace I, Simojoki K. (2015): Diversion of opioid maintenance treatment medications and predictors for diversion among Finnish maintenance treatment. *International Journal of Drug Policy* 26 (2015) s. 875-882

Partanen A, Alho H, Forsell M, Kotovirta E, Kuussaari K, Mäkelä N, Rönkä S, Selin J, Vormaa H. (2017). Opioidikorvaushoito on laajentunut ja monimuotoistunut. *Lääkärilehti* 50-52/2017; 2981–2985.

Rönkä S, Ollgren J, Brummer-Korvenkontio H, Gunnar T, Karjalainen K, Partanen A, Väre T. (2020). Amfetamiinien ja opioidien ongelmakäytön yleisyys Suomessa vuonna 2017. *Duodecim* 2020;136(8):927-35.

Tammi T, Pitkänen T, Perälä J. (2011). Stadin nistit – huono-osaisten helsinkiläisten huumeiden käyttämät päihteet sekä niiden käyttötavat ja hankinta. *Yhteiskuntapolitiikka* 76 (2011):1

THL (2013) Huumehoidon Pompidou-tiedonkeruu - Määrittelyt ja ohjeistus vuodesta 2014 alkaen. THL 16/2013.

Liitetaulukot

Huumehoidon tietojärjestelmän aineistoa on eritelty tarkemmin koko aineiston osalta, ensimmäistä kertaa hoitoon hakeutuneiden osalta, sukupuolittain, alueittain (Uusimaa ja muu Suomi) sekä maakunnittain kahdessa ryhmässä maakunnan kaupunkien koon mukaan (maakunnat, joissa yli 100 000 asukkaan kaupunkeja; maakunnat, joissa enintään 100 000 asukkaan kaupunkeja tai kuntia).

Liitetaulukko 1a:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: taustatiedot hoitoonhakeutumiskerran, sukupuolen ja hoitomuodon mukaan

Liitetaulukko 1b:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: taustatiedot ikäryhmittäin

Liitetaulukko 1c:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: taustatiedot opioidien käytön mukaan

Liitetaulukko 2a:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: päihteiden ongelmakäyttö hoitoonhakeutumiskerran, sukupuolen ja hoitomuodon mukaan

Liitetaulukko 2b:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: päihteiden ongelmakäyttö ikäryhmittäin

Liitetaulukko 2c:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: päihteiden ongelmakäyttö opioidien käytön mukaan

Liitetaulukko 3a:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: hoitoon hakeutuminen ja hoitokontaktit hoitoonhakeutumiskerran, sukupuolen ja hoitomuodon mukaan

Liitetaulukko 3b:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: hoitoon hakeutuminen ja hoitokontaktit ikäryhmittäin

Liitetaulukko 3c:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: hoitoon hakeutuminen ja hoitokontaktit opioidien käytön mukaan

Liitetaulukko 4:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: taustatiedot ja päihteiden ongelmakäyttö alueittain

Liitetaulukko 5:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: perhe ja lapset

Liitetaulukko 6:

Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: opioidiriippuvaisen vieroitus- tai korvaushoito

Laatuseloste

Päihdehuollon huumeasiakkaat

Tilastotietojen relevanssi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää vuosittain tietoja huumeiden ja/tai lääkkeiden päihdekäytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista erillisellä tiedonkeruulla. Tavoitteena on saada ajantasaista ja luotettavaa tietoa huumeiden käyttäjistä ja huumehoidosta.

Tiedonkeruu on vapaaehtoinen ja siihen voivat osallistua kaikki päihdehoitoa antavat sosiaali- tai terveydenhuollon yksiköt.

Aineiston pohjalta ei voida tehdä johtopäätöksiä huumeiden käytön vuoksi hoitoon hakeutuneiden asiakkaiden kokonaismäärästä Suomessa, koska kaikki Suomen päihdehoitoa huumeiden käyttäjille antavat yksiköt eivät ole tiedonkeruussa mukana. Tilaston kuvaus opioidiongelmaisista asiakkaista on kuitenkin samansuuntainen verrattuna muihin ongelmakäyttäjistä tehtyihin tutkimuksiin (esim. Tammi ym. 2011 ; Launonen ym. 2015).

Menetelmäkuvaus

Tietojen keruu perustuu päihdehoitoyksiköiden vapaaehtoiseen osallistumiseen. Yksiköt keräävät tiedot joko paperilomakkeella, sähköisellä tiedonkeruulomakkeella (Netti-Pompidou) tai asiakastietojärjestelmään sisällytetyn lomakkeen kautta. Vuoden 2018 aineistosta 42 prosenttia toimitettiin verkkolomakkeella, seitsemän prosenttia paperilomakkeilla ja 51 prosenttia asiakastietojärjestelmäpoimintana. Tiedot toimitetaan THL:lle tunnistettomassa muodossa, ilman asiakkaan nimeä, kotikuntaa ja henkilötunnusta.

Tiedot kerätään kerran vuodessa jokaisesta kyseisessä päihdehoitoyksikössä olevasta huumehoidon asiakkaasta. Tiedonkeruulomaketta voidaan käyttää tulohaastattelussa asiakkaan tulotilanteen arviointiin. Tiedot suositellaan kerättäväksi haastatellen hoitajakson kolmen ensimmäisen käyntikerran yhteydessä tai laitoshoitajakson alussa.

Tiedonkeruu perustuu Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen EMCCDA:n (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction) [Treatment Demand Indicator \(TDI\) -ohjeistukseen](#), jonka tuorein versio on julkaistu vuonna 2012 .

Suomessa ensimmäinen valtakunnallinen, kokeiluun perustuva huumehoitoa koskeva tiedonkeruu toteutettiin loppuvuodesta 1996. Vuodesta 1998 lähtien tiedonkeruu on tehty vuosittain, ja vuodesta 2000 alkaen tiedonkeruujaksona on ollut kalenterivuosi. Vuonna 2014 käyttöön otettu uudistettu kyselylomake vastaa eurooppalaista ohjeistusta. Tiedonkeruun perustana on huumausainelaki (373/2008) ja sen Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle antama velvoite kansallisen huumausainetiedonkeruun koordinoinnista. THL kerää tietoja lakisääteisten tehtäviensä suorittamiseen (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain (668/2008) 2 § momentit 1-3 ja 4d) nojalla. Tiedonkeruun toteuttamisessa on huomioitu laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992), Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjojen laatimisesta sekä niiden ja muun hoitoon liittyvän materiaalin säilyttämisestä (99/2001), Henkilötietolaki (523/1999), Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) ja asetus viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta (1030/1999).

Osallistuvat yksiköt

Tiedonkeruuseen voivat osallistua kaikki päihdehoitoa antavat sosiaali- tai terveydenhuollon yksiköt. Osallistuminen on hoitoyksiköille vapaaehtoista. Yksiköitä, joiden erityisesti toivotaan osallistuvan tiedonkeruuseen, ovat päihde- ja A-klinikat, nuorisoseurat, päihdehuollon katkaisu- ja kuntoutusyksiköt, huumehoitoon erikoistuneet yksiköt, päihdepsykiatriset yksiköt, huumeiden käyttäjiä hoitavat

psykiatriset yksiköt, opioidiriippuvaisten lääkkeellistä hoitoa toteuttavat terveyskeskukset sekä vankiloiden terveydenhuolto- ja päihdehoitoyksiköt.

Huumehoidolla tarkoitetaan tiedonkeruun yhteydessä ammattimaista, suunnitelmallista hoitoa ja kuntoutusta, jossa tähdätään huumeiden käytön tai lääkkeiden väärinkäytön lopettamiseen, vähentämiseen tai käytöstä aiheutuvien haittojen vähentämiseen. Huumeiden käyttäjille tarjotaan muunkinlaisia palveluja ja hoitoa. Somaattinen sairaanhoito ja päivystysluontoinen asiointi terveydenhuollossa eivät kuulu huumehoidon tietojärjestelmän piiriin. Myöskään päiväkeskustoiminta ja pelkästään terveysneuvontaa tai pelkkiä päihdehuollon asumispalveluja antavat yksiköt eivät kuulu tämän tiedonkeruun piiriin.

Vuoden 2018 tiedonkeruussa tietoja saatiin 73 yksiköstä. Suomessa ei ole olemassa kattavaa tietokantaa kaikista päihdehoitoa antavista yksiköistä. Lisäksi tiedonkeruun mukaista huumehoitoa on annetaan myös peruspalveluissa.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Työntekijä täyttää asiakastietolomakkeen asiakkaan ilmoittamien tietojen pohjalta joko samanaikaisesti muun asiakastiedon kanssa tai muun asiakastiedon pohjalta. Erillinen tiedonkeruu voi lisätä kirjaamisvirheiden määrää. THL:ssä aineisto tarkistetaan ja korjataan. Epäselvissä tapauksissa ollaan tarvittaessa yhteydessä yksikköihin.

Tiedonkeruusta on julkaistu [erillinen opas](#). Tiedonkeruun ohjeistuksessa otetaan erityisesti huomioon kysymykset, joihin vastaaminen ei ollut yksiselitteistä.

Samasta asiakkaasta voi tulla tietoja useista eri päihdehoitoyksiköistä. Niiden päällekkäisyyttä pyritään arvioimaan asiakaskohtaisen THL:lle toimitettavan päällekkäistapaustunnisteen avulla (etunimen 2. kirjain, sukunimen 2. kirjain, syntymäpäivän päiväosan 2. numero ja henkilötunnuksen viimeinen merkki). Koko aineistoa koskevia tarkasteluja varten aineistosta poistetaan eri yksiköistä tulleet, todennäköisesti samaa henkilöä koskevat tiedot päällekkäistapaustunnisteen avulla. Ensimmäinen tietokantaan tallennettu lomake jää aineistoon. Vuonna 2018 päällekkäisinä poistettiin THL:ssä 108 asiakastietolomaketta. Päällekkäistapaustunnisteen lisäksi tunnistamisessa käytetään sukupuolta, syntymävuotta ja kotimaakuntaa.

Aineiston kattavuus

Huumehoidon tiedonkeruun kattavuudesta on tehty vuosina 2004 ja 2009 erillisselvitykset, jotka koskivat vuosia 2003 ja 2008. Selvitykset toteutettiin kysymällä vuosittaista huumeasiakkaiden määrää päihdehoitoyksiköistä. Vastausten oletettiin sisältävän runsaasti päällekkäisyyksiä, eikä käytettävissä ole kattavaa tietoa kaikista hoitoyksiköistä. Kummatkin selvitykset päätyivät siihen, että tiedonkeruu kattoi noin kolmanneksen annetusta huumehoidosta. Näiden selvitysten jälkeen saatujen asiakaslomakkeiden määrä on laskenut.

Opioidikorvaushoitoasiakkaiden osalta aineiston kattavuus on arviolta noin 25–30 prosenttia. Korvaushoitoasiakkaiden määrää selvitettiin viimeksi vuonna 2015 kyselyllä hoitoyksiköistä (Partanen ym. 2017). Opioidiriippuvuuden lääkkeellisessä korvaushoidossa oli marraskuun 2015 lopussa 3 293 potilasta.

Opioidien ja amfetamiinien ongelmakäyttäjien määrää arvioitiin vuonna 2017 tehdyssä tutkimuksessa (Rönkä ym. 2020). Opioidien ja amfetamiinien ongelmakäyttäjien määräksi arvioitiin 31 100–44 300 ja pelkkien opioidien ongelmakäyttäjien määräksi 23 500–29 500.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Päihdehuollon huumeasiakkaat -tilastoraportti on THL:n kerran vuodessa tuottama tilasto. Tilasto ilmestyy syksyllä ja se perustuu päihdehoitoyksiköiden ilmoittamiin tietoihin edellisen kalenterivuoden asiakkaista. Vuoden 2018 tiedot julkaistiin keväällä 2020.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastoraportti julkaistaan huumehoidon tietojärjestelmän verkkosivulla osoitteessa <http://www.thl.fi/huumehoito>, mistä saa myös tarkempaa tietoa huumehoidon

tietojärjestelmästä. Tilastoraportissa esitetään keskeiset tulokset ja käytetyt käsitteet, määritelmät ja tiedonkeruun toteuttamistapa.

Aineistoa koskevia tuloksia esitetään tilastoraportissa seuraavilla tavoilla jaoteltuna: kaikkien tiedonkeruussa mukana olleiden asiakkaiden osalta, ensimmäistä kertaa päihdehoitoon hakeutuneiden asiakkaiden osalta, sukupuolittain, avo- ja laitoshoidon osalta, alueittain (Uusimaa ja muu Suomi), ikäryhmittäin sekä sen mukaan, onko asiakkaalla opioidien, stimulanttien, rauhoittavien lääkkeiden tai kannabiksen ongelmakäyttöä ja onko hän opioidikorvaushoidossa.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuonna 2014 otettiin käyttöön uudistettu tiedonkeruulomake. Kysymysten muotoilu ja luokittelut uudistettiin huomioimaan muutokset Euroopan tasoisien huumeiden tiedonkeruun ohjeistuksessa. Uudistettu tiedonkeruulomake vaikuttaa joidenkin kysymysten osalta tietojen vertailtavuuteen aikaisempiin vuosiin nähden. Aiemmassa tiedonkeruussa kysyttiin hoitoon tulon hetken ongelmapäihkeitä, kun taas uusitussa tiedonkeruulomakkeessa keskitytään edeltävän 30 päivän tilanteeseen. Vaikuttaa siltä, että uudistus on vähentänyt opioidien kirjaamista eniten ongelmia aiheuttavaksi päihteeksi.

Tiedonkeruu on ollut kalenterivuosi-kohtainen vuodesta 2000. Eri vuosien aineistojen vertailtavuuteen vaikuttaa myös se, että tiedonkeruuseen osallistuneiden yksiköiden sekä yksiköiden toimittamien tiedonkeruulomakkeiden määrät ovat vaihdelleet eri vuosina.

Tulosten prosenttiosuudet on vuoden 2010 tilastoraportissa ja sen jälkeen laskettu luvuista, joissa on mukana puuttuvat tiedot. Tätä edeltävinä vuosina prosenttiosuuksia laskettaessa on otettu huomioon ainoastaan saadut vastaukset.

Tiedonkeruu on kansainvälisesti vertailukelpoinen, koska suomalainen tiedonkeruu perustuu EMCDDA:n antamaan huumehoitoa (Treatment Demand Indicator) koskevaan ohjeistoon. Eurooppalainen tilasto löytyy osoitteesta <http://www.emcdda.europa.eu>. Kansallisessa tilastoraportissa on kuvattuna EMCDDA:n rajausta laajempi aineisto. Päihdehuollon huumeasiakkaat -tilastoraportissa ovat mukana kyseisenä kalenterivuonna alkaneiden hoitajaksojen lisäksi myös edelliseltä vuodelta jatkuvat avohoitojaksot sekä ensisijaisesti alkoholin ja toissijaisesti huumeiden käytön vuoksi hoitoon hakeutuneet asiakkaat. EMCDDA:n tilastoista rajataan pois hoidossa jatkavat asiakkaat ja ensisijaiset alkoholi-asiakkaat.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastoraportissa käytetään vakiintuneita kotimaisia ja EMCDDA:n käsitteitä ja luokituksia.

Vuoden 2018 tilaston erityiskysymykset

Vuonna 2018 tiedonkeruuseen osallistuvien yksiköiden määrä väheni edellisvuodesta neljällä. Asiakaslomakkeiden määrä väheni kahdeksan prosenttia.

Narkotikaberoende klienter inom missbrukarvården 2018

Opioider är den vanligaste problemdrogen

CENTRALA RÖN

- Opioider var den mest typiska problemdrogen bland de narkotikaberoende klienterna inom missbrukarvården.
- Av de främsta problemdrogerna har opioidernas och alkoholens relativa andel minskat under de senaste fem åren; andelen cannabis, stimulanter samt sömnmedel och lugnande medel hade ökat.
- Över hälften rapporterade om blandbruk, där två eller flera droger används samtidigt.
- Av de som någonsin testats anmälde 62 procent ett positivt hepatit C-testresultat.

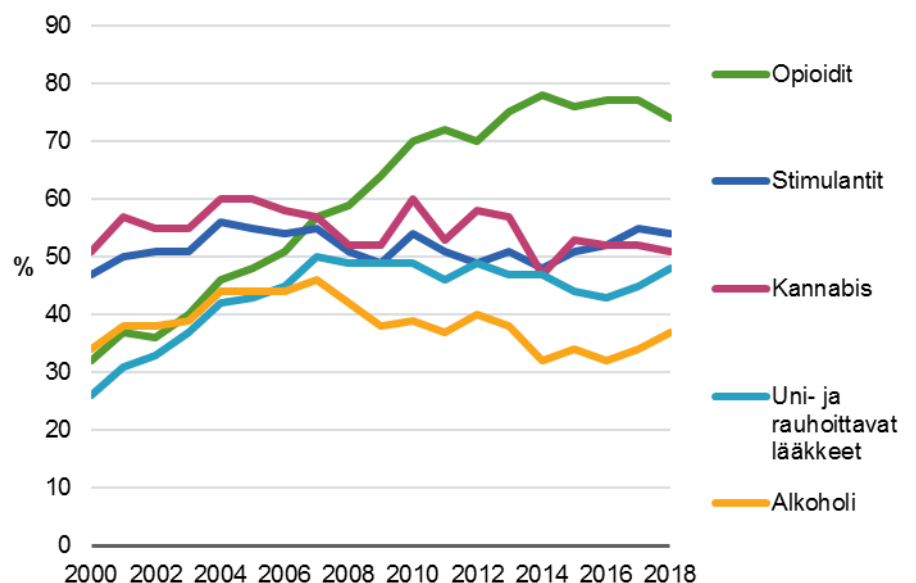
Under 2018 var narkotikamissbruket bland klienterna inom missbrukarvården på oförändrad nivå. Som den vanligaste drogen som orsakar problem nämns opioider (74 %) (Figur 1) och 39 procent av klienterna nämner dem som den främsta problemdrogen. De problemdroger som är de näst allmännaste efter opioider var stimulanter (54 %), cannabis (51 %) samt sömnmedel och lugnande medel (48 %). Av de narkotikaberoende klienterna berättade 37 procent även om riskfyllt alkoholbruk.

En andel på 81 procent av klienterna rapporterade om problembruk av minst två droger. Av klienterna rapporterade 54 procent om blandbruk av alkohol och narkotika och 17 procent uppgav att det är svårt att uppge vilken drog som orsakar de största problemen.

Majoriteten av klienterna hade någon gång blivit testade för HIV (77 %) eller hepatit C (HCV) (81 %). Beträffande HIV rapporterade 0,3 procent ett positivt testresultat och beträffande HCV 62 procent. Andelen positiva hepatit C-resultat ökade brant, då droger injicerats under en längre tid. Av dem som injicerat droger under en kortare tid än tre år uppgav 21 procent att de fått ett positivt hepatit C-testresultat och av dem som injicerat droger minst åtta år 71 procent.

Statistikrapporten grundar sig på frivillig rapportering från de enheter som ger narkomanvård och i vilken klienternas uppgifter insamlas anonymt. I rapporteringen 2018 deltog sammanlagt 73 enheter för narkomanvård, vilka lämnade in uppgifter om 1 982 klienter. Materialet täcker inte all narkomanvård i Finland.

Figur 1 Problemdroger för klienter som sökte sig till missbrukarvård på grund av drogmisbruk under åren 2000–2018, % av klienterna¹

Antti Impinen

fornamn.efternamn@thl.fi

Sanna Rönkä

fornamn.efternamn@thl.fi

¹ Före 2014 avsågs med droger som orsakade problem de droger som lett till att personen sökt sig till vård. Från 2014 omfattar frågan droger som orsakat problem under föregående månad eller droger som har bidragit till att klienten uppsökt vård, även om klienten inte använde de aktuella drogerna vid tidpunkten för datainsamlingen. Högst fem droger kan uppges vid datainsamlingen.

**Liitetaulukko 1a. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: taustatiedot
hoitoonhakeutumiskerran, sukupuolen ja hoitomuodon mukaan**

	1. kertaa hoitoon hakeu- tuneet				Laitos- hoito	Avo- hoito
	Kaikki (n = 1 982)	(n = 313)	Miehet (n = 1 404)	Naiset (n = 578)	(n = 941)	(n = 1 012)
Sukupuoli (%)						
Mies	71	69	100		71	70
Nainen	29	31		100	29	30
Ikäkeskiarvo (v)	33,7	28,4	34,6	31,6	32,4	34,7
Ikämediaani (v)	33	25	34	31	32	35
Ikäluokat (%)						
< 15 v	4	13	4	3	3	5
15–19 v	15	31	13	21	19	12
20–24 v	18	21	17	21	20	16
25–29 v	20	15	18	23	22	17
30–34 v	18	9	19	17	18	19
35–39 v	13	5	16	6	9	17
40–44 v	6	2	7	4	6	7
45–49 v	6	4	7	4	4	8
>= 50 v						
Koulutus (%)						
Peruskoulu kesken	2	2	3	2	2	3
Peruskoulu	55	47	54	55	55	54
Keskiaste	35	40	36	32	35	35
Korkea-aste	3	3	2	3	3	2
Ei tiedossa	6	8	5	7	5	6
Työ (%)						
Työvoimassa						
Säännöllinen työ	9	15	9	8	6	11
Satunnainen työ	2	4	2	1	1	2
Tuettu työtoiminta tms.	7	4	7	7	4	9
Työtön työnhakija	50	44	51	46	55	45
Työvoiman ulkopuolella						
Opiskelija	6	12	5	9	5	8
Kotiäiti/-isä	2	1	0	7	1	3
Eläke	11	5	12	8	14	7
Muuten työvoiman ulkopuolella	11	11	11	11	10	12
Muu tai ei tiedossa	1	1	1	1	1	1
Asumistilanne (%)						
Vakinainen asunto	74	77	72	80	63	85
Tilapäinen asunto	7	6	8	5	7	8
Asunnoton	11	12	12	8	17	5
Pitkäaikainen laitoshoido	5	2	5	3	9	1
Vankila (yli 2 kk)	1	1	0	1	1	0
Muu tai ei tiedossa	1	1	1	1	1	0

**Liitetaulukko 1b. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018:
taustatiedot ikäryhmittäin**

	Ikäryhmät			
	< 20 v (n = 91)	20–29 v (n = 685)	30–39 v (n = 854)	40– v (n = 537)
Sukupuoli (%)				
Mies	72	64	69	83
Nainen	28	36	31	17
Koulutus (%)				
Peruskoulu kesken	13	2	1	4
Peruskoulu	76	59	55	44
Keskiaste	6	33	34	42
Korkea-aste	0	1	4	3
Ei tiedossa	6	5	6	6
Työ (%)				
Työvoimassa				
Säännöllinen työ	3	11	8	8
Satunnainen työ	1	2	1	2
Tuettu työtoiminta tms.	0	6	7	8
Työtön työnhakija	29	49	54	45
Työvoiman ulkopuolella				
Opiskelija	54	8	4	0
Kotiäiti/-isä	3	3	2	0
Eläke	0	5	9	22
Muuten työvoiman ulkopuolella	4	12	10	12
Muu tai ei tiedossa	5	3	4	3
Asumistilanne (%)				
Vakinainen asunto	78	71	73	80
Tilapäinen asunto	8	8	8	6
Asunnoton	6	13	12	7
Pitkäaikainen laitoshoido	6	5	4	6
Vankila (yli 2 kk)	0	1	1	0
Muu tai ei tiedossa	3	2	3	2

Liitetaulukko 1c. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018:

taustatiedot opioidien käytön mukaan

	Opioideja ja mahd. muita päihteitä, korvaus- hoidossa (n = 1 982)	Opioideja ja mahd. muita päihteitä, ei korvaus- hoidossa (n = 633)	Ei opioideja, mutta stimulantteja/ rauhoittavia lääkkeitä yms. (n = 378)	Ei opioideja, vain kannabista/ kannabista ja alkoholia (n = 135)
Sukupuoli (%)				
Mies	71	72	68	78
Nainen	29	28	32	22
Ikäkeskiarvo (v)	33,7	36,9	31,1	26,5
Ikämediaani (v)	33	36	31	25
Ikäluokat (%)				
< 15 v	0	0	0	0
15–19 v	4	0	3	21
20–24 v	15	6	18	28
25–29 v	18	14	22	23
30–34 v	20	21	23	10
35–39 v	18	24	17	10
40–44 v	13	18	11	5
45–49 v	6	9	3	0
>= 50 v	6	8	3	2
Koulutus (%)				
Peruskoulu kesken	2	2	2	4
Peruskoulu	55	59	55	47
Keskiaste	35	31	34	41
Korkea-aste	3	2	3	2
Ei tiedossa	6	5	6	7
Työ (%)				
Työvoimassa				
Säännöllinen työ	9	6	6	21
Satunnainen työ	2	1	1	3
Tuettu työtoiminta tms.	7	8	6	7
Työtön työnhakija	50	55	56	26
Työvoiman ulkopuolella				
Opiskelija	6	3	5	22
Kotiäiti/-isä	2	3	1	1
Eläke	11	10	9	10
Muuten työvoiman ulkopuolella	11	12	11	6
Muu tai ei tiedossa	3	3	4	3
Asumistilanne (%)				
Vakinainen asunto	74	81	66	84
Tilapäinen asunto	7	8	9	3
Pitkäaikainen laitoshoido	11	9	16	1
Vankila (yli 2 kk)	5	0	6	10
Asunnoton	1	0	0	0
Muu tai ei tiedossa	2	2	3	2

Liitetaulukko 2a. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018:

päihdeiden ongelmakäyttö hoitoonhakeutumiskerran, sukupuolen ja hoitomuodon mukaan

	1. kertaa hoitoon hakeutuneet				Laitoshoito (n = 941)	Avohoito (n = 1 012)
	Kaikki (n = 1 982)	Miehet (n = 1 404)	Naiset (n = 578)			
Ensisijainen ongelmapäihde (%)						
Opioidit	39	29	37	46	44	35
Heroiini	1	0	1	1	1	2
Buprenorfiini	32	24	29	39	38	27
Muu opioidi	6	5	6	6	6	6
Stimulantit	19	18	19	21	21	17
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	10	7	10	12	9	12
Kannabis	18	29	20	12	9	25
Alkoholi	12	15	14	8	15	9
Muut	1	2	1	1	2	1
Ensisijaisen päihteen käytön aloitusikä, mediaani (v)						
Opioidit	19	20	16	17	19	19
Buprenorfiini	19	20	19	18	19	19
Stimulantit	17	19	18	18	17	18
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	17	18	18	18	19	16
Kannabis	15	16	14	24	15	16
Alkoholi	13	14	13	15	13	13
1.–5. ongelmapäihdeet (%)						
Opioidit	51	43	49	58	60	44
Heroiini	3	0	3	2	41	33
Buprenorfiini	41	33	37	51	53	44
Muu opioidi	12	12	12	11	4	3
Stimulantit	54	49	53	56	60	48
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	48	36	49	45	42	59
Hallusinogeenit	2	2	2	1	2	3
Kannabis	51	58	56	39	15	9
Alkoholi	37	38	40	30	49	34
Muut	3	4	3	6	5	3
Ollut sekakäyttöä edellisen kk:n aikana (%)						
Kyllä	55	51	58	48	67	44
Ei	42	45	39	49	30	52
Ei tiedossa	3	4	3	3	3	4
Pistämällä joskus huumeita käyttäneet (%)						
Kyllä, edellisen kuukauden aikana	42	32	42	42	56	29
Kyllä, edellisen vuoden mutta ei edellisen kuukauden aikana	16	7	16	18	11	22
Kyllä, ei edellisen vuoden aikana	21	9	21	22	14	28
Ei koskaan pistämistä	18	49	18	16	17	18
Ei tiedossa	3	3	3	3	2	4
Pistämisen aloitusikä, mediaani (v)						
	19	20	19	18	19	18
Testattu HIV (%)						
Kyllä	77	46	76	80	76	79
Ei koskaan	10	32	11	8	11	9
Ei tiedossa	12	22	13	11	13	12
Testattu C-hepatiitti (%)						
Kyllä	81	49	79	83	81	80
Ei koskaan	9	30	10	7	9	9
Ei tiedossa	10	21	11	9	10	11

**Liitetaulukko 2b. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018:
päihteiden ongelmakäyttö ikäryhmittäin**

	Ikäryhmät			
	< 20 v (n = 91)	20–29 v (n = 685)	30–39 v (n = 854)	40– v (n = 537)
Ensisijainen ongelmapäihde (%)				
Opioidit	14	43	44	31
Heroiini	0	0	1	3
Buprenorfiini	11	38	36	22
Muu opioidi	3	5	7	6
Stimulantit	13	21	19	18
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	7	7	10	16
Kannabis	53	18	13	20
Alkoholi	13	10	12	15
Muut	1	2	1	0
1.–5. ongelmapäihteet (%)				
Opioidit	29	56	56	41
Heroiini	0	1	3	5
Buprenorfiini	21	49	45	28
Muu opioidi	10	12	13	10
Stimulantit	43	62	55	44
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	24	46	51	51
Hallusinogeenit	3	3	1	1
Kannabis	78	54	47	50
Alkoholi	39	34	36	41
Muut	1	6	4	2
Ollut sekakäyttöä edellisen kk:n aikana (%)				
Kyllä	46	58	55	52
Ei	47	39	42	44
Ei tiedossa	7	3	3	4
Pistämällä joskus huumeita käyttäneet (%)				
Kyllä, edellisen kuukauden aikana	28	48	45	31
Kyllä, edellisen vuoden mutta ei edellisen kuukauden aikana	6	14	19	18
Kyllä, ei edellisen vuoden aikana	3	10	22	38
Ei koskaan pistämistä	60	25	12	11
Ei tiedossa	4	3	3	3
Pistämisen aloitusikä, mediaani (v)	18	19	19	19
Testattu HIV (%)				
Kyllä	30	68	84	86
Ei koskaan	47	17	5	4
Ei tiedossa	24	15	11	9
Testattu C-hepatiitti (%)				
Kyllä	31	73	88	88
Ei koskaan	46	15	4	4
Ei tiedossa	24	13	9	7

Liitetaulukko 2c. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018:
päihdeiden ongelmakäyttö opioidien käytön mukaan

	Kaikki (n = 1 982)	Opioideja ja mahd. muita päihhteitä, korvaus- hoidossa (n = 836)	Opioideja ja mahd. muita päihhteitä, ei korvaus- hoidossa (n = 633)	Ei opioideja, mutta stimulantteja/ rauhottavia lääkkeitä yms. (n = 378)	Ei opioideja, vain kannabista/ kannabista ja alkoholia (n = 135)
Ensisijainen ongelmapäihde (%)					
Opioidit	39	39	73	0	0
Heroiini	1	2	1	0	0
Buprenorfiini	32	29	62	0	0
Muu opioidi	6	8	9	0	0
Stimulantit	19	19	12	39	0
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	10	17	3	13	0
Kannabis	18	17	5	18	80
Alkoholi	12	8	7	26	20
Muut	1	0	1	3	0
1.–5. ongelmapäihhteet (%)					
Opioidit*	51	46	100	0	0
Heroiini	3	4	3	0	0
Buprenorfiini	41	34	84	0	0
Muu opioidi	12	12	21	0	0
Stimulantit	54	50	57	77	0
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	48	59	43	49	0
Hallusinogeenit	2	0	1	5	0
Kannabis	51	47	44	55	100
Alkoholi	37	30	31	56	50
Muut	3	3	5	6	0
Ollut sekakäyttöä edellisen kk:n aikana (%)					
Kyllä	55	55	65	48	25
Ei	42	42	32	48	67
Ei tiedossa	3	3	3	4	7
Pistämällä joskus huumeita käyttäneet (%)					
Kyllä, edellisen kuukauden aikana	42	41	63	21	1
Kyllä, edellisen vuoden mutta ei edellisen kuukauden aikana	16	24	12	12	3
Kyllä, ei edellisen vuoden aikana	21	31	13	18	13
Ei koskaan pistämistä	18	3	10	42	76
Ei tiedossa	3	2	2	7	7
Pistämisen aloitusikä, mediaani (v)					
	19	18	19	20	20
Testattu HIV (%)					
Kyllä	77	93	77	57	38
Ei koskaan	10	2	11	19	37
Ei tiedossa	12	5	12	25	25
Testattu C-hepatiitti (%)					
Kyllä	81	96	83	59	37
Ei koskaan	9	1	7	20	36
Ei tiedossa	10	3	9	21	27

Liitetaulukko 3a. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: hoitoon hakeutuminen ja hoitokontaktit hoitoonhakeutumiskerran, sukupuolen ja hoitomuodon mukaan

	1. kertaa hoitoon hakeutuneet				Laitoshoito (n = 941)	Avohoito (n = 1 012)
	Kaikki (n = 1 982)	Miehet (n = 1 404)	Naiset (n = 578)			
Hoidon luonne (%)						
Avohoito	51	37	50	53	0	100
Laitoshoito	47	60	47	46	99	0
Vankila	1	1	0	1	1	0
Muu tai tuntematon	1	2	2	1	0	0
Hoitopaikan tyyppi (%)						
Päihdeyksikkö	8	8	8	9	0	16
Nuorisoasemat	1	3	1	1	0	2
Huume- ja päihdepsyk. yksiköt	33	18	34	31	20	45
Päihdehuollon laitoskuntoutus	33	49	33	32	68	0
Terveystieteiden tutkimuskeskus	8	4	9	6	9	8
Muut	17	18	15	21	3	30
Vieroitus- tai katkaisuhuolto (%)						
Ei vieroitus- tai katkaisuhuoltoa	58	47	58	60	31	84
Toteutetaan vieroitus- tai katkaisuhuoltoa	39	51	39	38	68	11
Ei tiedossa	3	2	3	3	1	5
Hoitokontaktit (%)						
Hoito jatkuu tässä hoitoyksikössä edelliseltä vuodelta	34	0	34	32	13	52
Viimeisen 6 kk aikana toisessa hoitoyksikössä tai -jaksolla	24	0	23	28	29	19
Ei viimeisen 6 kk aikana	26	0	28	24	37	17
Ei aikaisempia hoitokontakteja	16	100	15	17	20	12
Hoitoon ohjautuminen (%)						
Katkaisu- tai vieroitushoito	3	2	3	2	4	2
Muu päihdepalveluyksikkö	41	29	42	39	46	37
Perusterveydenhuolto	9	12	8	10	10	8
Työterveyshuolto	1	2	0	1	1	0
Muu terveydenhuolto	5	4	4	6	5	5
Lastensuojelu	4	5	2	9	3	6
Muu sosiaalihuolto	2	4	2	3	2	2
Kouluun tai opiskeluun liittyvä taho	0	1	0	1	0	1
Poliisi, oikeuslaitos, vankila	7	13	9	4	7	7
Hakeutunut hoitoon itse tai läheisten tuella	18	21	19	17	16	21
Muu/ei tiedossa	9	8	9	8	6	11
Ensimmäistä kertaa hoitoon hakeutumisen mediaani (v) ensimmäisen päihteen mukaan						
Opioidit	.	28
Heroiini	.	26
Buprenorfiini	.	30
Stimulantit	.	25
Rauhoittavat lääkkeet	.	26
Kannabis	.	23
Alkoholi	.	29
Korvaushoito (%)						
Ei korvaushoidossa	47	83	47	47	59	36
Kyllä, mutta hoidosta vastaa toinen taho	1	0	1	2	1	1
Korvaushoidon tarpeen arviointi	6	1	5	7	1	11
On korvaushoidossa	45	13	45	44	39	50
Ei tiedossa	1	3	2	1	1	2
Onko ollut koskaan korvaushoidossa (%)						
Ei koskaan korvaushoidossa	48	85	47	49	54	43
Kyllä, nyt tai aiemmin	48	10	48	47	43	52
Ei tiedossa	5	6	5	4	4	5

Liitetaulukko 3b. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: hoitoon hakeutuminen ja hoitokontaktit ikäryhmittäin

	Ikäryhmät			
	< 20 v (n = 91)	20–29 v (n = 685)	30–39 v (n = 854)	40– v (n = 537)
Hoidon luonne (%)				
Avohoito	65	44	48	63
Laitoshoito	33	54	50	35
Vankila	0	1	1	0
Muu tai tuntematon	1	1	1	2
Hoitopaikan tyyppi (%)				
Päihdeyksikkö	8	11	7	6
Nuorisoasemat	10	2	0	0
Huume- ja päihdepsyk. yksiköt	10	24	34	46
Päihdehuollon laituskuntoutus	29	39	34	23
Terveystuolto	4	7	8	10
Muut	39	18	16	15
Vieroitus- tai katkaisuhuolto (%)				
Ei vieroitus- tai katkaisuhuoltoa	67	54	56	66
Toteutetaan vieroitus- tai katkaisuhuoltoa	32	43	41	30
Ei tiedossa	1	2	3	4
Hoitokontaktit (%)				
Hoito jatkuu tässä hoitoyksikössä edelliseltä vuodelta	21	20	35	51
Viimeisen 6 kk aikana toisessa hoitoyksikössä tai -jaksolla	14	26	27	19
Ei viimeisen 6 kk aikana	10	29	28	23
Ei aikaisempia hoitokontakteja	56	25	10	7
Hoitoon ohjautuminen (%)				
Katkaisu- tai vieroitushoito	1	4	2	3
Muu päihdepalveluyksikkö	15	33	45	49
Perusterveydenhuolto	7	9	9	9
Työterveyshuolto	0	1	0	1
Muu terveydenhuolto	3	6	4	3
Lastensuojelu	28	4	5	2
Muu sosiaalihuolto	0	4	2	0
Kouluun tai opiskeluun liittyvä taho	4	0	0	0
Poliisi, oikeuslaitos, vankila	17	9	5	6
Hakeutunut hoitoon itse tai läheisten tuella	18	22	17	15
Muu/ei tiedossa	7	7	9	12
Korvaushoito (%)				
Ei korvaushoidossa	92	64	37	32
Kyllä, mutta hoidosta vastaa toinen taho	0	1	2	1
Korvaushoidon tarpeen arviointi	0	6	7	5
On korvaushoidossa	1	27	53	62
Ei tiedossa	7	2	1	0
Onko ollut koskaan korvaushoidossa (%)				
Ei koskaan korvaushoidossa	93	65	38	32
Kyllä, nyt tai aiemmin	0	28	58	65
Ei tiedossa	7	6	4	3

Liitetaulukko 3c. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018: hoitoon hakeutuminen ja hoitokontaktit opioidien käytön mukaan

	Kaikki (n = 1 982)	Opioideja ja mahd. muita päihteitä, korvaus- hoidossa (n = 836)	Opioideja ja mahd. muita päihteitä, ei korvaus- hoidossa (n = 633)	Ei opioideja, mutta stimulantteja/ rauhoittavia lääkkeitä yms. (n = 378)	Ei opioideja, vain kannabista/ kannabista ja alkoholia (n = 135)
Hoidon luonne (%)					
Avohoito	51	57	43	43	72
Laitoshoito	47	40	56	54	27
Vankila	1	1	0	1	0
Muu tai tuntematon	1	1	0	2	2
Hoitopaikan tyyppi (%)					
Päihdeyksikkö	8	2	15	10	13
Nuorisoasemat	1	0	0	2	7
Huume- ja päihdepsyk. yksiköt	33	53	17	22	16
Päihdehuollon laitostuntoutus	33	23	46	38	13
Terveystieteiden tutkimuskeskus	8	7	8	12	10
Muut	17	15	14	16	42
Vieroitus- tai katkaisuhuolto (%)					
Ei vieroitus- tai katkaisuhuoltoa	58	62	50	56	82
Toteutetaan vieroitus- tai katkaisuhuoltoa	39	35	48	40	15
Ei tiedossa	3	4	2	4	3
Hoitokontaktit (%)					
Hoito jatkuu tässä hoitoyksikössä edelliseltä vuodelta	34	48	17	33	29
Viimeisen 6 kk aikana toisessa hoitoyksikössä tai -jaksolla	24	21	35	18	7
Ei viimeisen 6 kk aikana	26	28	29	22	19
Ei aikaisempia hoitokontakteja	16	4	19	28	44
Hoitoon ohjautuminen (%)					
Katkaisu- tai vieroitushoito	3	2	4	3	2
Muu päihdepalveluyksikkö	41	57	37	24	9
Perusterveydenhuolto	9	8	9	10	10
Työterveyshuolto	1	0	1	2	0
Muu terveydenhuolto	5	2	6	9	5
Lastensuojelu	4	3	4	6	10
Muu sosiaalihuolto	2	1	4	2	4
Kouluun tai opiskeluun liittyvä taho	0	0	0	1	2
Poliisi, oikeuslaitos, vankila	7	1	5	14	33
Hakeutunut hoitoon itse tai läheisten tuella	18	14	22	22	16
Muu/ei tiedossa	9	11	9	7	8
Korvaushoito (%)					
Ei korvaushoidossa	47	0	73	91	90
Kyllä, mutta hoidosta vastaa toinen taho	1	3	0	0	0
Korvaushoidon tarpeen arviointi	6	0	18	0	0
On korvaushoidossa	45	97	7	6	4
Ei tiedossa	1	0	1	3	6
Onko ollut koskaan korvaushoidossa (%)					
Ei koskaan korvaushoidossa	48	0	78	89	83
Kyllä, nyt tai aiemmin	48	100	16	2	1
Ei tiedossa	5	0	6	8	16

**Liitetaulukko 5. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018:
taustatiedot ja päihteiden ongelmakäyttö alueittain**

	Maakunnat, joissa asukasluvultaan kuntia yli enintään			
	Uusimaa (n = 752)	Muu Suomi (n = 1 230)	100 000 as. (n = 1 516)	100 000 as. (n = 466)
Sukupuoli (%)				
Mies	72	70	70	72
Nainen	28	30	30	28
Ikämediaani (v)				
	36	32	34	31
Ensisijainen ongelmapäihde (%)				
Opioidit	29	46	39	41
Heroiini	2	1	2	0
Buprenorfiini	21	39	32	32
Muu opioidi	5	7	5	9
Stimulantit	19	19	19	19
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	18	6	12	5
Hallusinogeenit	0	0	0	0
Kannabis	21	16	17	20
Alkoholi	11	12	11	14
Muut	1	1	1	1
Ensisijaisen päihteiden käytön aloitusikä, mediaani (v)				
Opioidit	19	19	19	18
Buprenorfiini	19	19	19	18
Stimulantit	18	17	18	17
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	16	18	17	16
Kannabis	15	16	15	16
Alkoholi	13	13	13	13
Mainittu 1.–5. ongelmapäihteinä (%)				
Opioidit***	40	59	50	56
Heroiini	4	2	3	2
Buprenorfiini	29	49	40	43
Muu opioidi	9	15	11	15
Stimulantit	48	58	54	55
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	58	42	51	39
Hallusinogeenit	1	2	1	3
Kannabis	54	49	51	51
Alkoholi	40	35	37	35
Muut	5	3	5	2

Liitetaulukko 5. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018:

perhe ja lapset

	Kaikki (n = 1 982)	Miehet (n = 1 404)	Naiset (n = 578)
Onko lapsia (%)			
Kyllä, nuorin alle kouluikäinen	17	14	23
Kyllä, nuorin 7–17-v.	15	13	20
Kyllä, kaikki täysikäisiä	6	6	7
Ei	59	63	47
Ei tietoa	3	3	3
Asuuko alaikäisen lapsen kanssa (%)			
Asuu alaikäisen kanssa	9	7	14
Asuu osittain alaikäisen kanssa	3	3	4
Ei asu alaikäisen kanssa	83	85	78
Ei tietoa asuuko alaikäisen kanssa	5	6	4
Asuuko toisen aikuisen kanssa (%)			
Puoliso	20	17	28
Sukulainen/sukulaisia	9	11	4
Ystävä/ystäviä	2	2	2
Yksin	63	64	59
Muu/Ei tietoa	6	6	6
Lastensuojelun tukitoimien piirissä (%)	25	19	41

**Liitetaulukko 6. Päihdehuollon huumeasiakkaat 2018:
opioidiriippuvaisen vieroitus- tai korvaushoito**

	Korvaushoitoasiakkaat (n = 836)	%
Korvaushoidon tyyppi		
Kuntouttava	319	38
Kuntouttava, apteekkisopimus	33	4
Haittoja vähentävä	341	41
Suunnitelmallinen lopetus	10	1
Muu	4	0
Vastaa muu taho	12	1
Ei tiedossa	117	14
Korvaushoitolääke		
Buprenorfiini-naloksoni	347	42
Metadoni	377	45
Buprenorfiini	5	1
Lääkettä noudetaan		
Päivittäin	318	38
Useita kertoja viikossa	313	37
Kerran viikossa	82	10
Joka toinen viikko	5	1
Ei tiedossa	118	14